

Garraf

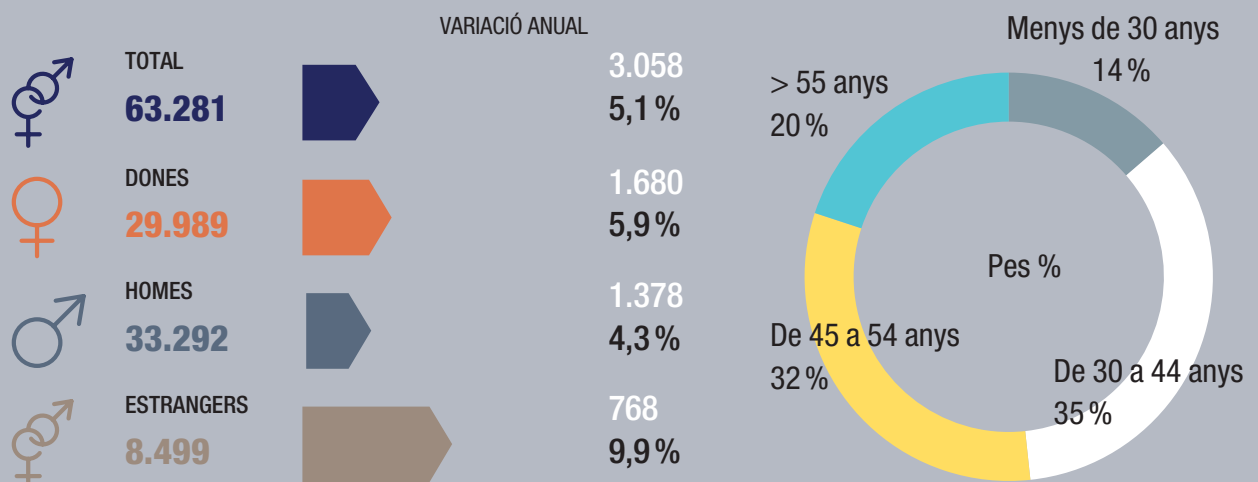

Resum executiu

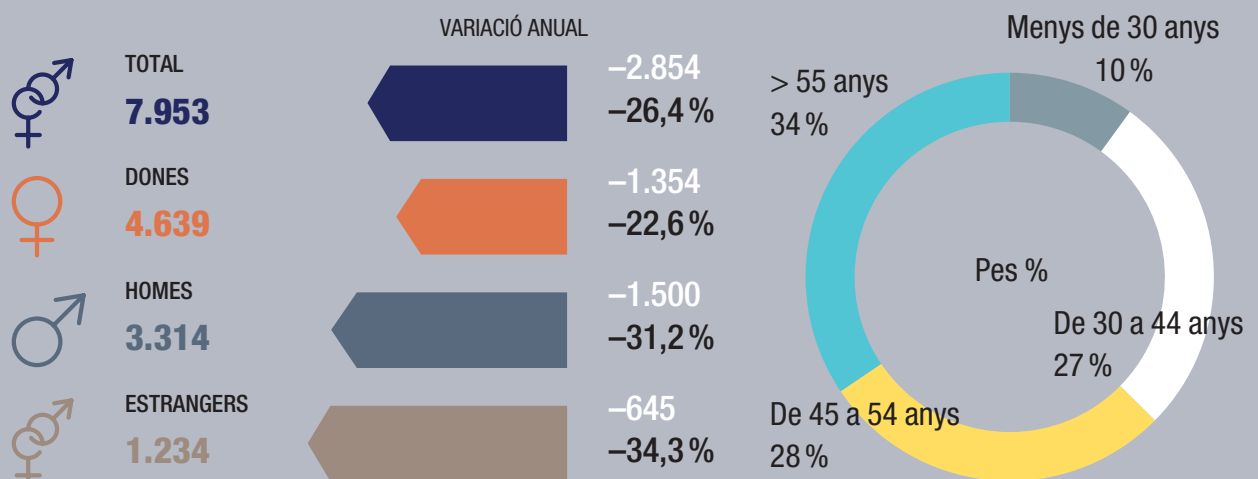
Malgrat haver estat una de les comarques barcelonines més afectades per la crisi de la covid-19 en termes socioeconòmics, l'evolució dels indicadors l'any 2021 de la comarca del Garraf ha estat significativament positiva. El nombre de persones aturades registrades s'ha reduït (-26,4 %) de forma similar al conjunt de la demarcació (-26,3 %), amb especial incidència en els joves menors de 30 anys (-50,4 %). Alhora, la taxa d'atur ha caigut fins al 12,3 %, però encara és superior a la de la província (10,1 %).

Pel que fa a l'ocupació registrada resident, s'ha incrementat el 5,1 % a la comarca (3,4 % a la província), i després del Moianès, és la segona comarca amb un increment més intens. Els llocs de treball també augmenten notablement (5,5 %), i esdevé la comarca de la demarcació amb un creixement més intens, gràcies a la bona evolució d'activitats com els serveis de menjar i begudes. Els llocs de treball pugen en el treball assalariat (6,2 %) i en els autònoms (3,9 %). El nombre d'empreses creix el 3,3 % (2,3 % a la província).

Població ocupada registrada resident a la comarca. IVT 2021

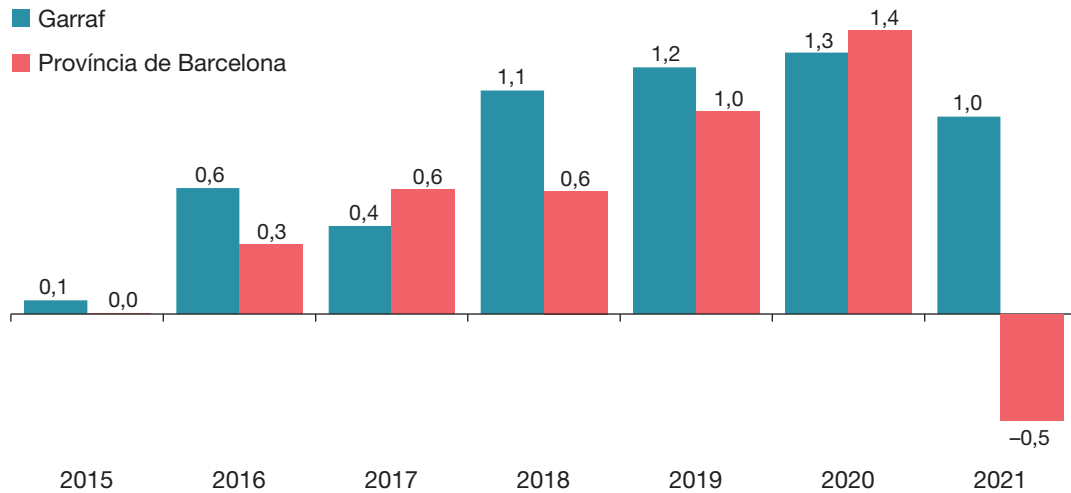
Població aturada registrada resident a la comarca. IVT 2021

La comarca del Garraf ocupa una extensió de 185,1 km², el que suposa una superfície del 2,4 % de la demarcació de Barcelona, i està constituïda per sis municipis. Vilanova i la Geltrú n'és la capital.

Gràfic 1

Taxes de variació de la població total, 2015-2021 (en percentatge)

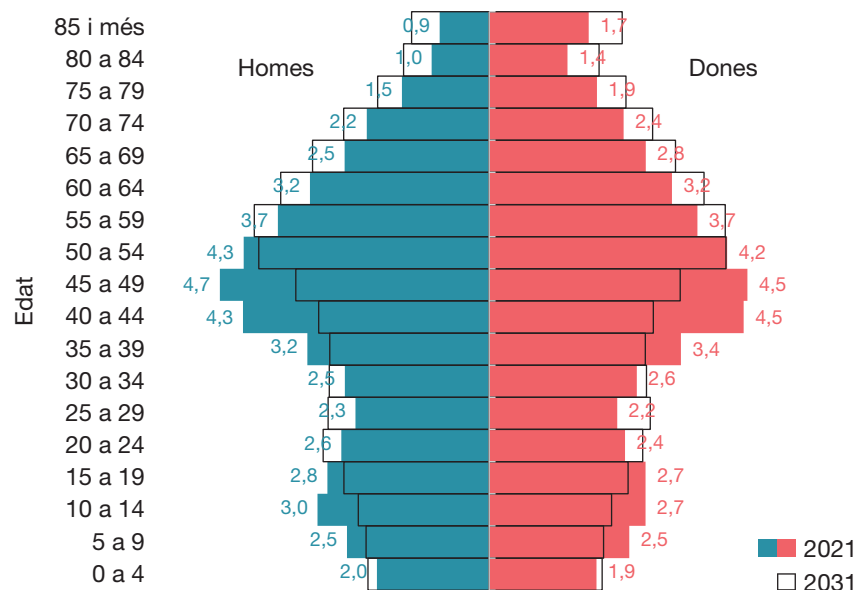

Font: Programa Hermes basat en dades del padró d'habitants de l'INE

El Garraf registra 154.264 **habitants** l'any 2021, és la vuitena comarca més poblada d'entre les dotze comarques barcelonines, ja que acull el 2,7 % de la població de la província. Ha experimentat un creixement anual de l'1,0 %, el segon creixement més intens entre les comarques de la demarcació, només superat pel Moianès. La població amb nacionalitat espanyola puja un 0,6 %, mentre que l'estrangera ho fa un 2,9 %, especialment els britànics (13,5 %), i els italians (8,1 %). Pràcticament tots els municipis de la comarca guanyen població; entre els quals destaquen Cubelles (281), Sant Pere de Ribes (414) i Sitges (664). L'única excepció la trobem a Vilanova i la Geltrú, que perd població (-275).

Gràfic 2

Piràmide d'edats del Garraf 2021-2031 (en percentatge)

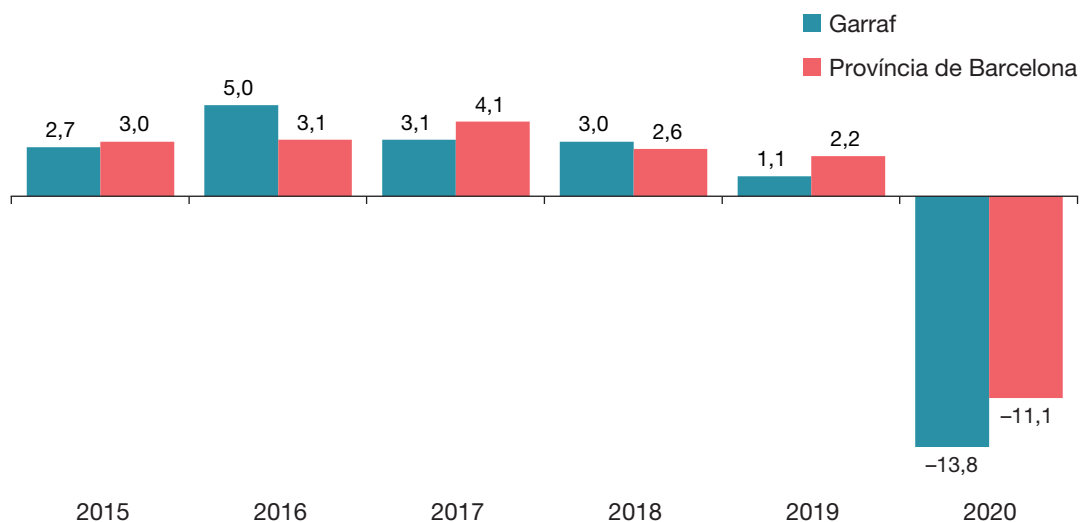

El creixement de la comarca del Garraf es produeix gràcies als grups d'edat adulta (1,3 %) i de gent gran (2,6 %), ja que la població jove manté la tendència a la baixa dels darrers anys (-2,2 %).

Font: Programa Hermes basat en dades del padró d'habitants de l'INE

Gràfic 3

Taxes de variació real del Valor Afegit Brut (VAB) (en percentatge)

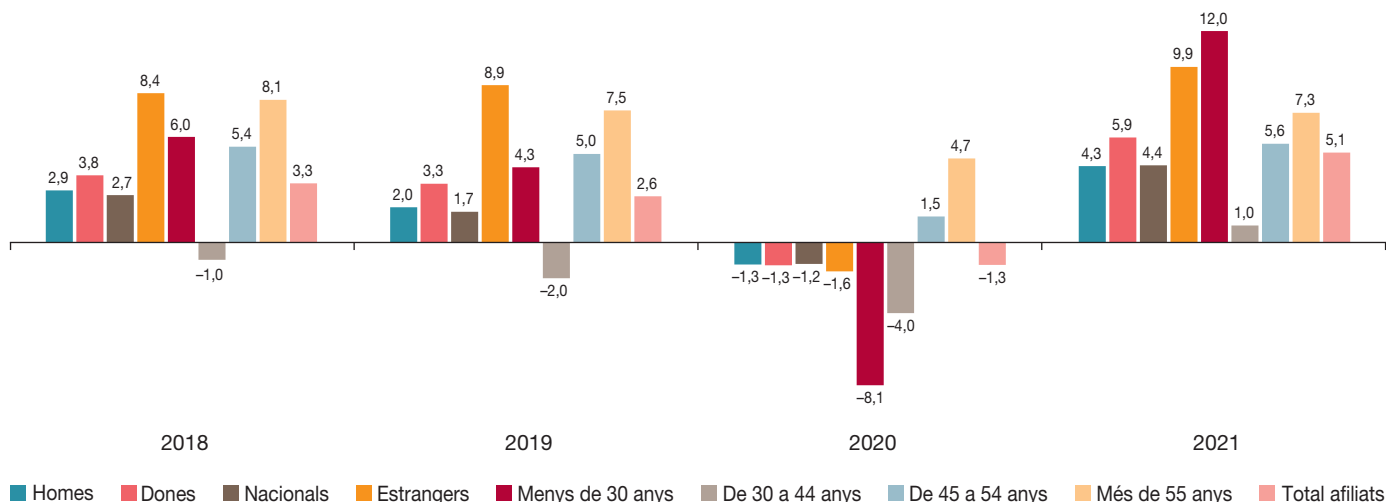
Font: BBVA, Anuari Econòmic Comarcal 2021

La comarca del Garraf s'ha mostrat com una de les més dinàmiques en l'àmbit de l'ocupació l'any 2021 (5,1 %), i destaca l'augment de població ocupada de nacionalitat estrangera (9,9 %).

Segons l'Anuari econòmic comarcal 2021, del BBVA, la comarca del Garraf registra el segon major descens de VAB entre les dotze comarques de la província durant el 2020 (vegeu el gràfic 3), concretament el -13,8%. Per contra, és de les comarques que més creix l'any 2021 pel que fa a l'ocupació registrada de la població resident (5,1 %), només superada pel Moianès. Tots els grups d'edat analitzats creixen, i especialment en les persones ocupades menors de 30 anys (12,0 %). Així, l'any finalitza amb 63.281 persones ocupades, 3.058 més que el 2020.

Gràfic 4

Taxes de variació interanual de la població ocupada registrada. Garraf (en percentatge)

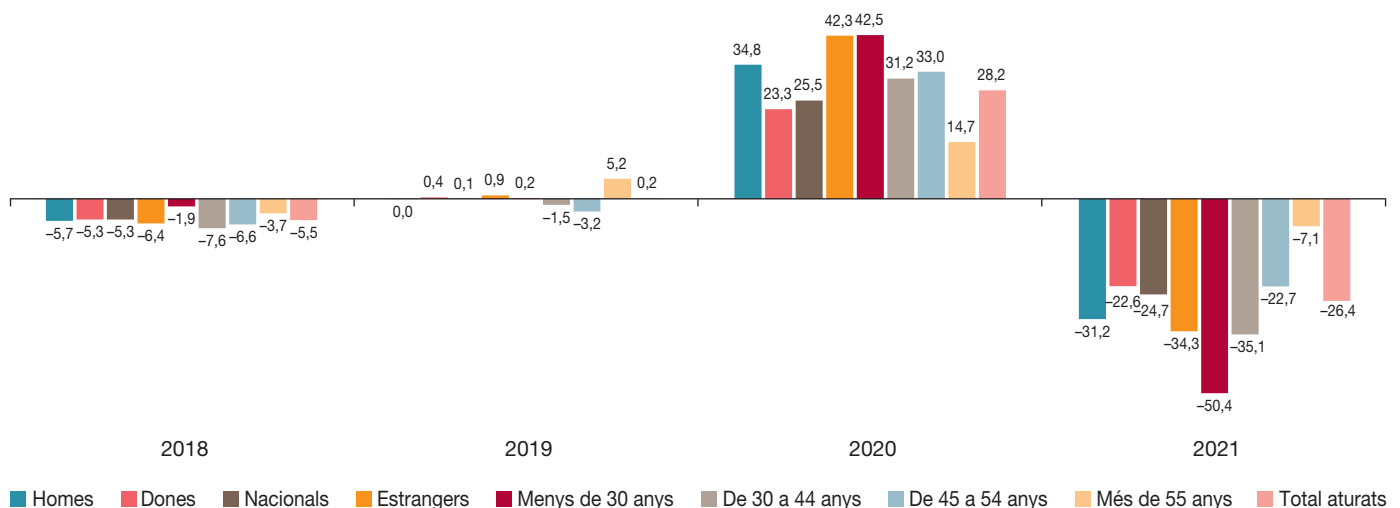
Font: Programa Hermes basat en dades de l'Idescat

A la comarca del Garraf, l'any 2021 l'**atur registrat** (vegeu el gràfic 5) ha experimentat una baixada de 2.854 persones aturades menys, una variació del $-26,4\%$, gairebé idèntica a la de la província ($-26,3\%$). L'any 2021 tanca amb un total de 7.953 persones aturades registrades a la comarca, i una taxa d'atur del $12,3\%$, 2,1 punts superior a la de la província ($10,1\%$).

Per sexe, l'atur masculí es redueix de forma més marcada que l'atur femení ($-31,2\%$ i $-22,6\%$ respectivament). Pel que fa a nacionalitats, l'atur nacional cau el $-24,7\%$, respecte a l'atur de persones amb nacionalitat estrangera, amb un $-34,3\%$. Tots els grans grups d'edat analitzats experimenten una davallada en el nombre d'aturats, però és entre els menors de 30 anys on ho fa més significativament, cau per sota de la meitat ($-50,4\%$). Pel que fa als sectors d'activitat econòmica, el sector serveis és el que perd més nombre d'aturats (-2.236), i l'agricultura el que ho fa de manera més intensa ($-30,8\%$).

Gràfic 5

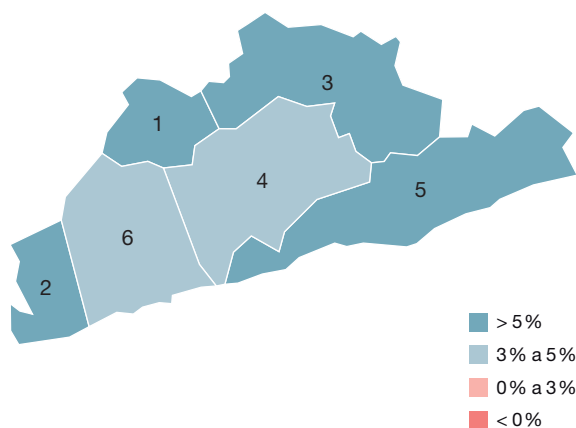
Taxes de variació interanual de la població aturada registrada. Garraf (en percentatge)

Font: Programa Hermes basat en dades del Departament d'Empresa i Treball

Mapa 1

Variació població ocupada registrada. Garraf, 2021 (en percentatge)

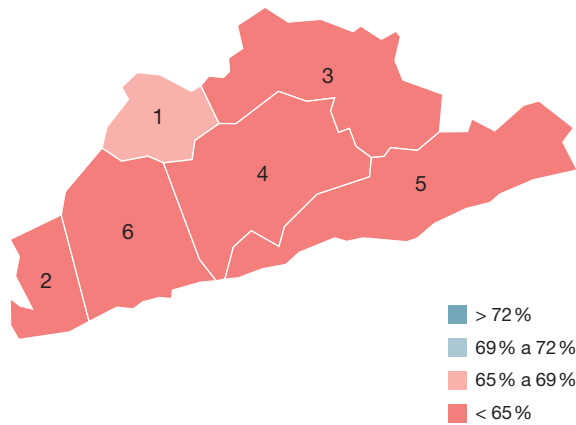

La població aturada registrada a la comarca cau el $26,4\%$ l'any 2021, especialment entre els més joves. La taxa d'atur també baixa fins al $12,3\%$, però es manté per sobre de la de la província ($10,1\%$).

Mapa 2

Taxa d'ocupació registrada.
Garraf, 2021

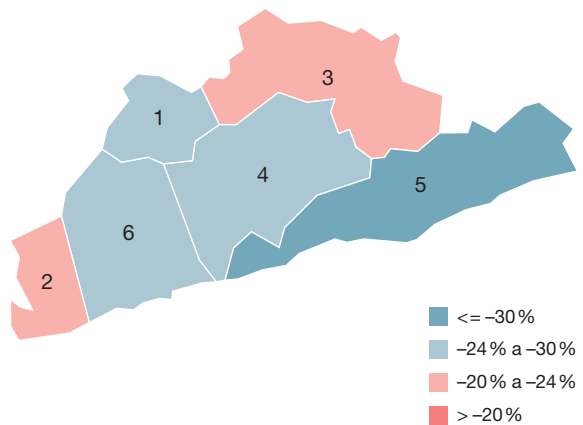
(en percentatge)

Mapa 3

Variació anual de l'atur registrat.
Garraf, 2021

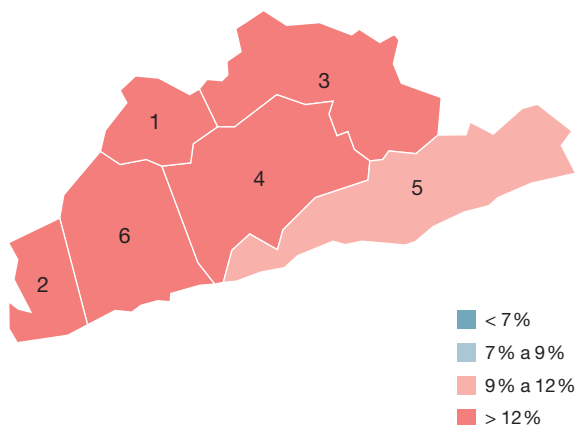
(en percentatge)

Mapa 4

Taxa d'atur registrat.
Garraf, 2021

(en percentatge)

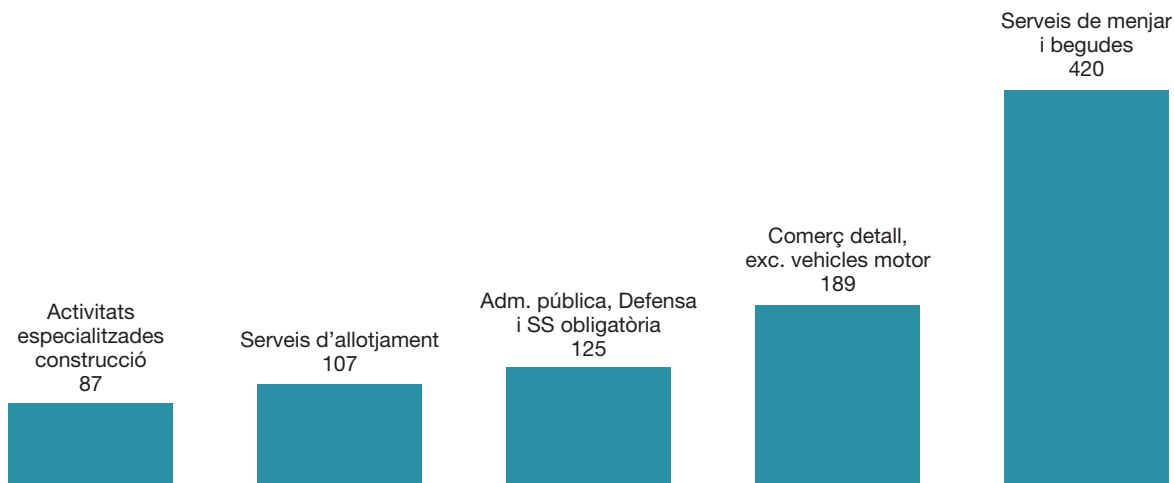

Tots els municipis guanyen persones ocupades residents, i també se situen amb una taxa d'ocupació superior al 60 %. L'atur es redueix a tots els municipis, però encara presenta valors elevats, amb cinc dels sis municipis amb taxes d'atur superiors al 12 %.

- 1 Canyelles
- 2 Cubelles
- 3 Olivella
- 4 Sant Pere de Ribes
- 5 Sitges
- 6 Vilanova i la Geltrú

Gràfic 6

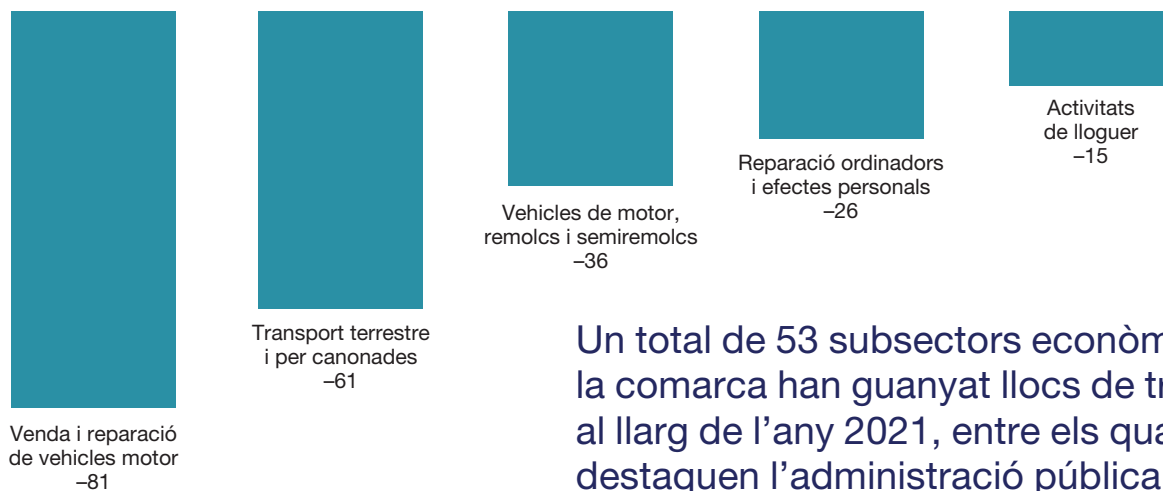
Subsectors d'activitat amb més guany de llocs de treball. Garraf, 2021 (absoluts)

Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

Gràfic 7

Subsectors d'activitat amb més pèrdua de llocs de treball. Garraf, 2021 (absoluts)

Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

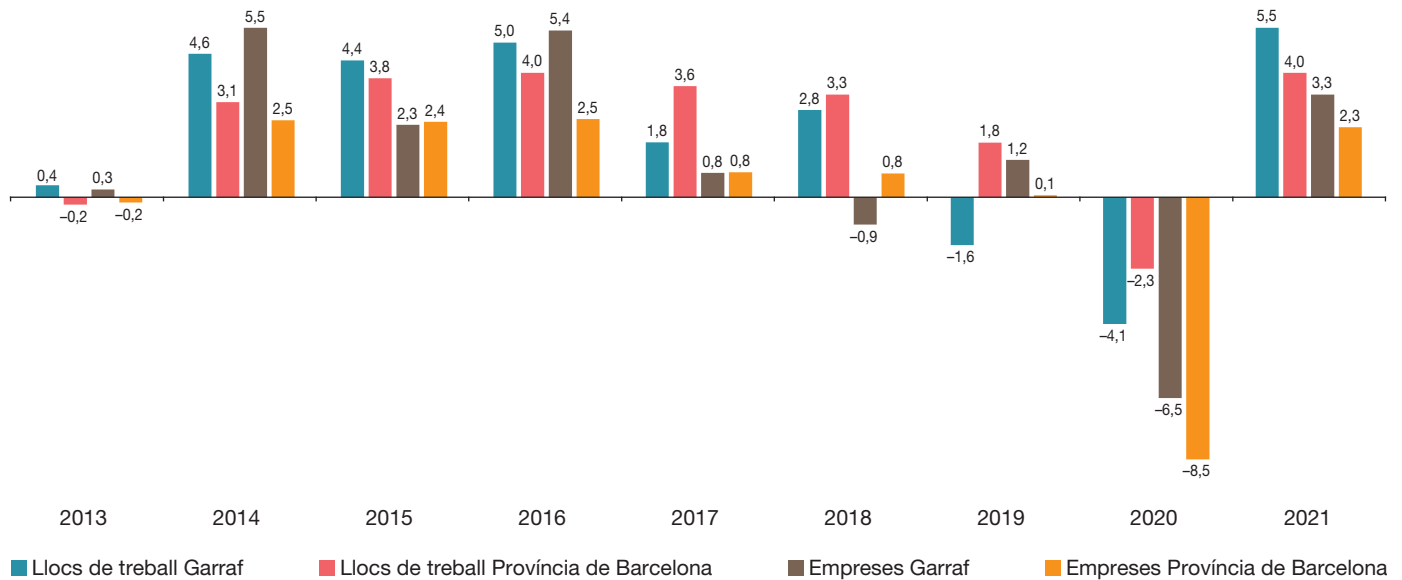
Un total de 53 subsectors econòmics de la comarca han guanyat llocs de treball al llarg de l'any 2021, entre els quals destaquen l'administració pública (125), el comerç al detall (189) i els serveis de menjar i begudes (420). Aquests dos últims sectors són els que van patir una caiguda més forta l'any 2020.

El nombre de **llocs de treball** (treballadors de les empreses de la comarca, hi resideixin o no) a finals de l'any 2021 s'eleva a 35.775, 1.856 més que un any abans, un increment anual del 5,5 %, per sobre de la pujada del conjunt de la província (4,0 %), i esdevé la comarca de la demarcació amb un creixement més intens. L'increment registrat ha comportat que recuperi l'ocupació perduda durant la pandèmia. El creixement de llocs de treball ha estat també el més destacat de la demarcació pel que fa a treball autònom (3,9 %), i el segon més significatiu en el treball assalariat (6,2 %)

Gràfic 8

Taxes de variació interanual dels llocs de treball i empreses

(en percentatge)

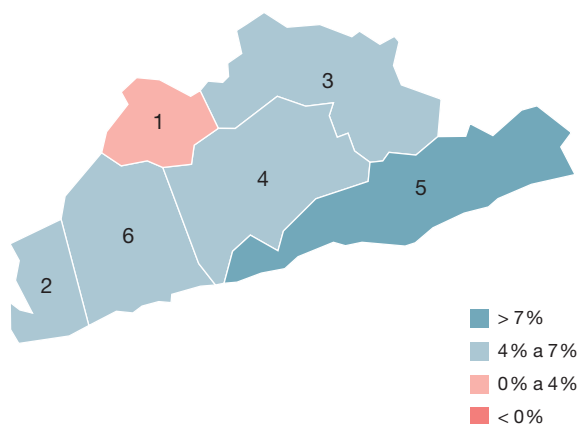
Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

La variació interanual dels llocs de treball (vegeu el mapa 5) ha estat positiva a tots els municipis de la comarca, i ha tingut especial incidència a Cubelles (5,3 %), Olivella (6,5 %) i Sitges (8,2 %). Sitges (656) i Vilanova i la Geltrú (734) encapçalen els majors increments en termes absoluts.

Mapa 5

Variació llocs de treball registrats.

Garraf, 2021 (en percentatge)

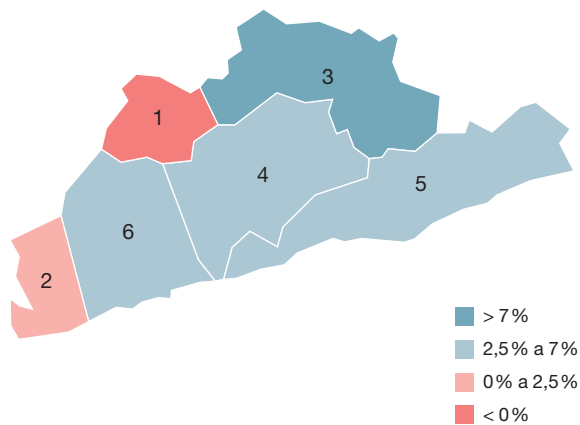
Al llarg de l'any 2021, el nombre de llocs de treball del Garraf augmenta un 5,5 %, la comarca barcelonina que més creix. En el mateix període, el nombre d'empreses s'incrementa el 3,3 % (127).

Pel que fa a les **empreses** (comptes de cotització), l'augment durant l'any 2021 ha estat del 3,3 % (127), i tanca l'any amb un total de 3.963 empreses, un increment superior al del conjunt de la demarcació (2,3 %). Es tracta d'una xifra inferior a la que hi havia abans de la crisi de la covid-19, però que indica que la dimensió de les empreses en nombre de llocs de treball ha augmentat. Per subsectors, els més beneficiats durant el 2021 han estat el comerç a l'engròs (12), el comerç al detall (22) i els serveis de menjar i begudes (57).

Mapa 6

Variació empreses registrades.

Garraf, 2021 (en percentatge)

Cinc dels sis municipis de la comarca tenen més empreses que un any abans, amb Sant Pere de Ribes (21), Sitges (39) i Vilanova i la Geltrú (61) amb els increments més alts. Només Canyelles perd empreses (-2) en el mateix període.

L'any 2021 tanca amb 4.819 **prestacions per desocupació** a la comarca, que són 1.500 menys que en el mateix període de l'any 2020. Si bé el nombre de prestacions disminueix, la caiguda de la població aturada registrada ha propiciat que augmenti la taxa de cobertura fins al 60,6 %, 2,1 punts més que un any abans. La taxa se situa lleugerament per sobre de la del conjunt de la província (59,8 %).

El nombre de **contractes laborals** registrats durant l'any 2021 ha estat de 31.349, xifra que representa un augment anual del 25,5 % (6.377 contractes més), sobretot gràcies a l'impuls del sector serveis, que és el que més creix en termes absoluts. El creixement és similar al registrat al conjunt de la província (24,0 %), però encara no s'ha recuperat la xifra de contractació prèvia a la crisi de la covid-19. Per tipologia, la contractació indefinida creix de forma més intensa que la contractació temporal (32,1 % i 24,5 %, respectivament).

Respostes municipals per a l'activació del consum del comerç local durant i després de la pandèmia

Xavier Blanca Flores, tècnic de la Secció d'Anàlisi, Comunicació i Avaluació de la Gerència de Serveis de Comerç. Diputació de Barcelona.

La crisi econòmica global viscuda a partir del 2008, amb efectes respecte al consum d'aquells anys, i que podem observar si fem un repàs a les dades referents als Cercles de comparació intermunicipal de Mercats Municipals¹, va empènyer el món local a buscar respostes mitjançant l'elaboració d'estratègies de dinamització comercial i suport a diferents campanyes de promoció del comerç local, amb l'objectiu de reactivar el consum.

La pandèmia de la covid-19 ha generat una crisi sanitària sense precedents, amb efectes dramàtics en termes socials i conseqüències molt negatives en l'àmbit econòmic i empresarial, generant moments de complexitat i incertesa. La pandèmia ens situava en un nou escenari on els seus efectes en el teixit econòmic i social eren d'una dimensió i abast desconeguts. En particular, amb un fort impacte en el consum i en el sector del comerç.

Segons es desprenia de la publicació *L'impacte de la covid-19 en el teixit empresarial de la demarcació de Barcelona*², sectorialment destacaven tot un conjunt d'activitats comercials: comerç al detall d'altres articles de vestir i farmàcia (pes del 3,0 % i caiguda del 4,5 %), comerç al detall en establiments no especialitzats (pes del 2,6 % i caiguda del 4,0 %), comerç a l'engròs d'alimentació i begudes (pes del 5,4 % i caiguda del 6,6 %), i comerç a l'engròs de productes d'ús domèstic (pes del 5,0 % i caiguda del 6,1 %).

Des de la declaració de l'estat d'alarma i el tancament de les activitats econòmiques i comercials no essencials, les diferents àrees dels ajuntaments de la província van començar a treballar en el disseny i posada en funcionament de les mesures necessàries per garantir la prestació dels serveis bàsics i minimitzar el primer impacte de la crisi. A més, també es van començar a dissenyar aquelles polítiques que havien de permetre la reactivació econòmica i la recuperació de l'activitat al sector comerç i, en especial, aquells establiments que no estaven considerats essencials i les posteriors regulacions en la seva obertura al públic.

El Recull d'actuacions municipals per fer front a la covid-19³, elaborat per la Gerència de Serveis de Comerç el 2020, amb l'objectiu de fer una compilació de les mesures portades a terme, a més, demostrava que en aquell moment el món local es trobava en una veritable onada de disseny de mesures per donar resposta a la crisi. En primer lloc, ja s'identificaven els diferents plans locals amb les seves dades bàsiques. En segon lloc, es va fer una compilació de les mesures agrupades. Més endavant, l'Oficina Tècnica d'Estratègies per al Desenvolupament Econòmic, va publicar una actualització el 2021⁴, també estructurada per temàtiques. En concret, les mesures principals recollides en el sector comerç eren:

- Elaboració d'un pla estratègic per a la revitalització del comerç local.
- Campanya de promoció i divulgació del comerç de proximitat, del producte local i ecològic.
- Suport i informació per a l'adaptació dels serveis i productes comercials als requeriments derivats de la situació de crisi i a l'escenari postcovid.

1 https://www.diba.cat/web/comerc/omfl_cercles

2 https://www.diba.cat/documents/36150622/322259167/Estudi_Impacte+COVID-19+Estructura+empresarial+2020.pdf/cd81316e-0b71-4b00-807d-db8242afe930

3 <https://www.diba.cat/web/comerc/recull-actuacions>

4 fbd2b89a-ded0-f5ae-af7a-5e45c7deb0f2 (diba.cat)

- Impuls de microcrèdits.
- Facilitar la transició del petit comerç cap al comerç electrònic i facilitar la implementació de xarxes de distribució municipals.
- Incentivar la creació d'un portal en línia de comerç local per tal d'impulsar la venda a domicili i/o punts de recollida (*marketplace*).
- Formació sobre protocols sanitaris i visites informatives i d'educació sanitària als establiments comercials.
- Facilitar el repartiment de productes a domicili.
- Elaboració d'un registre de locals comercials buits i creació d'ajuts per iniciar l'activitat.
- Foment de l'associacionisme comercial.
- Dotar d'equips de protecció i sanejament als mercats municipals i sedentaris.
- Establir zones de vianants als eixos comercials.
- Creació de les targetes moneder d'ús exclusiu al comerç local.
- Impuls d'un instrument d'intercanvi (moneda local, punts, vals...) que permeti fomentar el consum local i de proximitat. També vinculat a les targetes moneder locals.

En aquest article, ens referim a tres de les experiències impulsades per molts dels ens locals de la província de Barcelona, així com d'arreu de Catalunya. En concret, les targetes moneder, els bons descompte i les monedes complementàries. Aquestes experiències estan relacionades amb l'activació de la compra en el comerç urbà del municipi postpandèmia.

1. Targetes moneder d'ús exclusiu al comerç local

El consistori aporta una subvenció econòmica i assumeix part de la despesa dels consumidors a través d'una targeta moneder d'ús exclusiu als comerços locals adherits a la campanya municipal.

Targetes amb un valor monetari destinat a incentivar el consum de la ciutadania en el comerç local i de proximitat.

2. Bons descompte

Són bons amb un preu inferior al valor de compra. L'ajuntament subvenciona als establiments locals la diferència de preu.

Els consumidors podem adquirir els bons majoritàriament mitjançant aplicacions informàtiques.

3. Monedes complementàries

Són sistemes monetaris geogràficament delimitats que circulen dins d'una regió determinada. L'objectiu és incentivar l'activitat econòmica, donant suport a l'economia local, augmentant la velocitat dels intercanvis i fomentant el seu efecte multiplicador, tot prevenint que els diners no s'escapin de la localitat.

La missió o objecte instrumental del projecte és l'augment de l'efecte multiplicador dels fluxos de caixa de l'administració pública a partir de la canalització de part de la despesa pública.

En el món, actualment hi ha moltes iniciatives de noves economies, des de bancs del temps, monedes socials, complementàries, ciutadanes... i en els darrers anys han aparegut les anomenades *criptomonedes*, com el bitcoin, la primera i la més coneguda. Si ens centrem en les monedes locals, es caracteritzen per ser un sistema de pagament complementari a l'euro i 100 % electrònic, que disposa d'una xarxa comercial local on els seus membres realitzen transaccions (pagaments i cobraments), a través d'una unitat de valor. La característica distintiva és que l'administració local hi canalitza part de la despesa pública municipal, tant en ajuts com en subvencions. Si bé trobem algunes experiències incipients a la província, sens dubte que la duta a terme pel municipi de Santa Coloma de Gramenet (la grama) és la referència que compta amb un recorregut més sòlid i fiable, almenys a Espanya.

Centrats en la comarca del Garraf i, més concretament, en el municipi de Vilanova i la Geltrú, trobem la turuta. Aquesta moneda, que equival a un euro, la promou des de fa deu anys una associació ciutadana, ECOL3VNG⁵, que té entre els seus objectius revitalitzar la producció local d'aliments i el comerç de proximitat. Un projecte que promou la implementació i difusió d'una eina d'intercanvi a favor d'impulsar l'economia i la producció local i possibilitar desenvolupar una forta resiliència davant la greu crisi econòmica global.

Les turutes es generen fent treball voluntari en projectes aprovats per l'associació. Actualment hi ha més de mig miler de membres de l'associació i més d'una quarantena d'establiments que utilitzen la turuta en una part del seus intercanvis diaris com a eina per crear un espai de col·laboració ciutadana i de consum local responsable.

Així doncs, entenem la moneda local no com un fi en si mateix, sinó com un mitjà d'intervenció innovador en aspectes tan rellevants com l'economia local, el sentiment d'identitat i pertinença dels seus residents i el posicionament d'una ciutat innovadora en la promoció qualitativa d'un comerç local i de proximitat.

El temps ha demostrat que en situacions de crisi, el món local, una vegada més, s'ha convertit en un dels principals agents en la promoció econòmica del territori i l'àmbit de referència idoni per a la prestació de serveis.

5 <https://associacioecol3vng.blogspot.com/>